

WANDELPUZZELTOCHT

Alkmaar

Waag - Hollands Kaasmuseum - Hof van Sonoy - Stadhuis - Grote of Sint-Laurenskerk - Stedelijk Museum - Molen van Piet - Accijnstoren - Huis met de Kogel en nog veel meer!

Afstand: 5 km

Gratis aangeboden door:

belduna

PuzzeltochtOnline is een dienst van Belduna

Wandelpuzzeltocht door Alkmaar

Welkom in het historische hart van Noord-Holland!

- In deze wandelpuzzeltocht van iets meer dan 5 km worden 30 multiple choice vragen gesteld over allerlei interessante bezienswaardigheden die je op je route door Alkmaar zult tegenkomen. De antwoorden op deze vragen zijn soms eenvoudig te vinden op informatieborden die vlakbij - of tegen de gevel van - de desbetreffende bezienswaardigheid zijn aangebracht. Er zijn echter ook een aantal vragen die je niet zo maar 1-2-3 kunt beantwoorden. Hierbij is het de bedoeling dat je de bezienswaardigheid of attractie daadwerkelijk bezoekt óf raad vraagt bij de VVV c.q. de plaatselijke bevolking. Uiteraard staat het je vrij om het internet te raadplegen. Kortom: Aan jou de keuze hoe je de puzzeltocht maakt!
- Het is niet noodzakelijk om de wandelpuzzeltocht vanaf vraag 1 te doorlopen. Je bepaalt zelf bij welke vraag je wilt beginnen;
- In de puzzel kom je achter de antwoorden bij vraag 16 t/m 30 de volgende notatie tegen: A<getal> -> P<getal>. Voorbeeld: A3 -> P7. Dit betekent dat de letter achter het antwoord op vraag 3 de 7^e letter vormt van de oplossing van deze wandelpuzzeltocht (NB: De letter "A" staat voor "Antwoord", de "P" voor "Positie");
- De tocht kan het beste in de periode april t/m half oktober worden gemaakt. De kans dat alle toeristische voorzieningen open zijn, is dan het grootst.
- Alle antwoorden van deze wandelpuzzeltocht kun je terugvinden op:
<https://www.puzzeltochtonline.nl/wandelpuzzeltochten/nederland/noord-holland/alkmaar/antwoorden>
- Heb je vragen over deze wandelpuzzeltocht?
Laat het ons weten via: info@puzzeltochtonline.nl.
- We wensen je veel plezier toe bij het maken van deze wandelpuzzeltocht!

Historische huizen langs de Mient

Belduna

Legenda

 Routebeschrijving puzzeltocht

 Toeristische achtergrondinformatie

Colofon

Tekst, fotografie en vormgeving:

Marco Durieux

Copyright puzzeltocht:

©2019-2021 Belduna

We beginnen onze toeristische puzzeltocht op het **Waagplein**: Het plein waar in het hoogseizoen elke vrijdag van 10 - 13 uur de beroemde kaasmarkt plaatsvindt.

1. Welke allegorische symbolen flankeren de Alkmaarse stedenmaagd in het geëmailleerde tableau boven in het **waaggebouw**?
a. Gerechtigheid en vrede	P
b. Rijkdom en voorspoed	K
c. Handel en nijverheid	M
d. Vakmanschap en doorzettingsvermogen	A

In het Waaggebouw bevindt zich naast de VVV ook het **Kaasmuseum**.

2. Hoe noemt men een ervaren kaasdrager?
a. Een overman	T
b. Een kaasvader	D
c. Een vastman	E
d. Een tasman	V

We wandelen tegen de klok om de Waag heen. Op de hoek van de kruising Waagplein, Houttil en Magdalenenstraat zien we het beeld van het **kussende kaasmeisje**.

3. Hoe heet de plek waar het kussende kaasmeisje staat?
a. Beemster kissing point	L
b. Cheese girl photo shooting point	IJ
c. Tourist meeting point	H
d. Red light district information point	O

We vervolgen onze weg door de Magdalenenstraat. Aan het einde van deze straat gaan we linksaf de Gedempte Nieuwesloot in. Na 40 meter zien we rechts van ons het monumentale **Hof van Sonoy** liggen.

4. Welke titel ontving geuzenleider Diederick van Sonoy (1529-1597) van Willem van Oranje in 1572?
a. Gouverneur van Kennemerland	F
b. Gouverneur van het Noorderkwartier	K
c. Gouverneur van West-Friesland	U
d. Gouverneur van de Zaanstreek en Waterland	Z

Bij de eerstvolgende kruising gaan we eerst linksaf de Van den Boschstraat en na een kleine 80 meter vervolgens rechtsaf de Langestraat in. Op huisnummer 93 zien we het pand "**Het Moriaanshoofd**".

5. Wat symboliseren de man met doek en vrouw met zon in de rijk gebeeldhouwde houten bekroning boven in de gevel van het pand?
a. Dankbaarheid en deugdzaamheid	M
b. Vastberadenheid en behulpzaamheid	S

- c. Rijkdom en Geluk R
- d. Tijd en Waarheid N

Enkele meters verderop, op Langestraat 97, bevindt zich het monumentale **gotische stadhuis** van Alkmaar.

6. Wat stellen de beelden boven de ingang aan de rechterzijde van de trap van het stadhuis voor?
- a. Vrede en Voorspoed A
  - b. Waarheid en Gerechtigheid B
  - c. Handel en Nijverheid U
  - d. Kennis en Behulpzaamheid C

Schuin aan de overkant, op Langestraat 114, ligt **Huize "De Dieu"**.

7. Welke stelling is onjuist?
- a. Het rococo woonhuis werd ontworpen door Jean Coulon B
  - b. Het woonhuis werd gebouwd voor burgemeester Carel de Dieu P
  - c. Tijdens de Brits-Russische inval in 1799 was het woonhuis hoofdkwartier van generaal Daendels, bevelhebber van de 1^e Bataafse divisie S
  - d. Daarna was het woonhuis hoofdkwartier van de hertog van Kent, opperbevelhebber van het Brits-Russische leger E

Aan het einde van de Langestraat, recht tegenover de Grote of Sint-Laurenskerk, zien we het architectonisch interessante **Hooge Huys** op de Sint-Laurensstraat 1.

8. Welke bouwstijl heeft dit huis uit 1930/1931?
- a. Traditionalisme W
  - b. Amsterdamse School G
  - c. Rationalisme N
  - d. Minimalisme T

Aan de Koorstraat 2 vinden we de machtige **Grote of Sint-Laurenskerk**.

9. Wat is bijzonder aan deze kerk?
- a. In deze kerk bevindt zich het oudste nog bespeelbare orgel van Nederland N
  - b. Deze kerk is qua oppervlakte de grootste kerk van Nederland E
  - c. In deze kerk bevindt zich de oudste houten preekstoel van Nederland V
  - d. In deze kerk bevindt zich de grootste kroonluchter van Nederland D

De Grote of Sint-Laurenskerk gezien vanuit de Koorstraat >

We wandelen over het Kerkplein om de kerk heen. Na 70 meter bereiken we het Canadaplein. Hieraan ligt het **Stedelijk Museum Alkmaar**.

10. Welk onderwerp heeft in dit museum geen vaste presentatie?
a. De Gouden Eeuw van Alkmaar	A
b. Victorie! Het beleg van Alkmaar in 1573	O
c. Historie van de Alkmaarse kaashandel	R
d. Portret van Alkmaar	N

We wandelen tegen de klok om het museum heen en bereiken de Molenbuurt. We gaan linksaf en vervolgen deze weg tot aan het einde. Hier slaan we linksaf de Zevenhuizen in. Rechts van ons zien we op de hoek Zevenhuizen/Geest de ingang naar het romantische **Hofje van Paling en Foreest**.

11. Welke stelling is onjuist?
a. Pieter Claesz. Paling was in de 16 ^e eeuw burgemeester van Alkmaar	K
b. Van Foreest is een oud adellijk geslacht in het graafschap Holland	E
c. Het Hofje van Paling en Foreest is het oudste hofje van Alkmaar dat nog steeds als zodanig functioneert	W
d. Al honderden jaren wordt het hofje bestuurd door een regentencollege waarin leden van de familie Paling zitting hebben	R

We vervolgen onze puzzeltocht over de Geest. Net voor het stenen bruggetje wandelen we linksaf de Schedeldoekshaven in. Na 30 meter houden we rechts aan. Dit is de Lindegracht. Op de hoek Lindegracht/Koorstraat bevond zich tot 1991 theater "Het Gulden Vlies".

12. Welke Alkmaarder zette hier zijn eerste stappen als artiest en later als TV-persoonlijkheid?
a. Gerard Joling (1960)	B
b. Rudi Carrell (1934-2006)	O
c. Marco Borsato (1966)	G
d. Henk van Montfoort (1931-2002)	I

We wandelen over de stenen brug van de Lindegracht en bereiken de Ritsevoort. Direct rechts van ons zien we de ingang naar het **Hofje van Splinter**.

13. Uit welk jaar dateert het Hofje van Splinter?
a. 1627	N
b. 1634	R
c. 1646	E
d. 1661	H

We vervolgen onze route over de Ritsevoort en komen terecht bij de Heilooërbrug. Rechts van ons zien we op een voormalig bolwerk de **Molen van Piet**.

14. Wat is de officiële naam van deze molen?
a. Molen De Viaan	P
b. Geestmolen	T
c. Molen De Eendracht	S
d. Molen De Groot	K

We lopen terug over de Heilooërbrug, slaan direct rechtsaf en vervolgen onze puzzeltocht over het voetpad door het Kennemerpark (rechts van ons ligt de Nieuwlandersingel). Na 270 meter steken we de Zilverstraat over en wandelen verder over het voetpad. Aan het einde hiervan gaan we rechtdoor de stenen trap af. Dit is de Baangracht. We steken de Baanbrug over en komen terecht in de Hofstraat. Na ongeveer 115 meter wandelen we rechtsaf de Laat in. Op huisnummer 80 bevindt zich de **Kapelkerk**.

15. Wat is de voormalige naam van deze kerk?
a. Onze-Lieve-Vrouw ter Noodkapel	F
b. Onze-Lieve-Vrouw op de Keinskapel	T
c. Onze-Lieve-Vrouw van Lourdeskapel	S
d. Onze-Lieve-Vrouwe- of Sint Janskapel	E

Tegenover de Kapelkerk lopen we het Groot Nieuwland in. Aan het einde van deze straat gaan we linksaf. Dit is de Oudegracht. Aan de andere kant van deze gracht zien we de ingang naar het rustieke Wildemanshofje. Dit hofje gaan we straks uiteraard met een bezoekje vereren. Maar eerst nemen we een kijkje bij de **Stadstimmerwerf**. Om hier te komen, lopen we de Oudegracht helemaal af. Op de kruising met de Keetgracht vinden we de zojuist genoemde werf.

16. Hoe wordt een (tussen)verdieping direct onder de kap van een huis genoemd?
a. Een vide	A10 -> P4
b. Een attiek	A10 -> P8
c. Een vliering	A10 -> P11
d. Een parterre	A10 -> P2

We wandelen de Werfbrug over en houden daarna meteen rechts aan. Na 50 meter vinden we op Oudegracht 45 het **Wildemanshofje**.

17. Wat stellen de vrouwenfiguren voor die de enorme Wildeman boven de poort flankeren?
a. Behoeftte en ouderdom	A5 -> P3
b. Zorg en barmhartigheid	A5 -> P14
c. Broederliefde en saamhorigheid	A5 -> P12
d. Rust en bezinning	A5 -> P9

Zodra we het hofje verlaten, slaan we rechtsaf en lopen de Oudegracht helemaal uit. Aangekomen bij de Korte Vondelstraat steken we bij het zebrapad over en lopen rechtdoor de Schelphoek in. Op huisnummer 18 bevindt zich **Zoutkeet "De Eendracht"**.

18. Waar kwam het in Alkmaar aangevoerde ruwe zout vandaan?
a. Uit de Baltische staten	A2 -> P4
b. Uit West-Afrika	A2 -> P1
c. Uit het Middellandse Zeegebied	A2 -> P13
d. Uit het Caraïbisch gebied	A2 -> P8

We keren om en steken opnieuw de Korte Vondelstraat over. Hier houden we direct rechts aan. Na 25 meter wandelen we linksaf de Limmerhoek in. Na iets meer dan 100 meter gaan we rechtsaf de Zoutstraat in. Net voor de Eenhoornbrug lopen we heel even links het Verdronkenoord in. Hier zien we op huisnummer 45 het unieke **pakhuis "De Vigilantie"**.

19. Wat is bijzonder aan dit pakhuis?
- a. De pilasters rusten niet op een lijst, maar op vier afzonderlijke consoles A14 -> P15
  - b. De gevel is iets naar voren gebouwd om het hijsen te vergemakkelijken en het binnendringen van het regenwater tegen te gaan A14 -> P13
  - c. De gebeeldhouwde klauwstukken zijn versierd met tropische vruchten A14 -> P5
  - d. De versiering verwijst naar het product dat hier werd opgeslagen A14 -> P7

We keren om en lopen verder over het Verdronkenoord. Op de huisnummers 37 en 35 komen we twee interessante woonhuizen tegen: het **Huis met de Kogel door de Kerk** en het **geboortehuis van Cornelis Bontekoe**.

20. Welke bewering over Aris Volkertszoon (? - 1612), voormalige bewoner van het huis op Verdronkenoord 37, is onjuist?
- a. Hij was de allereerste predikant van Oudorp A3 -> P2
  - b. Hij was de hofpredikant van Willem van Oranje A3 -> P11
  - c. Hij was de eerste 'remonstrant' in calvinistisch Holland en Zeeland A3 -> P7
  - d. Hij is wereldwijd de praktische grondlegger van de godsdienstvrijheid A3 -> P13
21. Welk beroep oefende Cornelis Bontekoe (1647-1685) uit?
- a. Scheepskapitein A13 -> P10
  - b. Kaasmeester A13 -> P6
  - c. Theedokter A13 -> P7
  - d. Chirurgijn A13 -> P1

Aan het einde van het Verdronkenoord zien we schuinlinks voor ons de 17^e eeuwse **Accijnstoren (1822)**.

22. Welke stelling is juist?
- a. De toren beschikt over een carillon A4 -> P8
  - b. Aanvankelijk was het een soort belastingkantoor. Goederen die werden uitgevoerd, moesten hier worden aangegeven A4 -> P14
  - c. De brug waar de toren deels op staat, was ooit een ophaalbrug A4 -> P5
  - d. In 1924 werd het gebouwtje vier meter verrold om de verbreding van de Bierkade mogelijk te maken A4 -> P1

We keren terug naar het Verdronkenoord en lopen nu aan de andere zijde van deze gracht de binnenstad weer in. Op huisnummer 28 zien we een **19^e eeuws renaissancepand**.

23. Hoe luidt het motto op de band in de gevel?
- a. Breek de hongerigen uw brood en leid de armen en verlatenen in uw huis A6 -> P9
  - b. Wie barmhartig is voor een arme leent aan de HEER, die zal hem zijn weldaad vergoeden A6 -> P3
  - c. Behandel anderen zoals u wilt dat ze u behandelen A6 -> P11
  - d. Wie aan de armen geeft, lijdt nooit gebrek, wie zijn ogen sluit, wordt door veel vervloekingen getroffen A6 -> P15

Monumentaal renaissancepand aan Verdronkenoord 28 van de Alkmaarse Architect F. Vester (1829-1903) >

We wandelen verder naar Verdrunkenoord 68. Hier bevindt zich de katholieke **Sint-Laurentiuskerk**.

24. Wie was de architect van deze kerk?
- a. J.G. van Beusekom (1825-1881) A8 -> P8
  - b. P.J.H. Cuypers (1827-1921) A8 -> P12
  - c. A.L. van Gendt (1835-1901) A8 -> P3
  - d. A.C Bolsius (1839-1874) A8 -> P13

Iets meer dan 130 meter verderop komen we terecht op de **Vismarkt**.

25. Waarom zijn de putroosters in de bestrating van de vismarkt van koper?
- a. Loden putroosters sleten te snel vanwege de grote hoeveelheden mensen die tijdens marktdagen hier overheen liepen A15 -> P9
  - b. Loden putroosters waren niet bestand tegen het gewicht van de goederen die hier tijdens marktdagen op werden geplaatst A15 -> P6
  - c. Loden putroosters konden niet tegen het agressieve visafvalwater A15 -> P2
  - d. Loden putroosters sleten te snel vanwege de grote hoeveelheden pek die tijdens marktdagen op de grond terecht kwam A15 -> P12

Direct na de Vismarkt wandelen we rechtsaf de Mient op. Aan het einde van deze straat gaan we eerst rechts de smalle Fnidsen en na 65 meter linksaf de Appelsteeg in. Direct links van de ophaalbrug zien we het **Huis met de Kogel**.

26. In welk jaar werd het bouwen van houten gevels, i.v.m. brandgevaar, in Alkmaar verboden?
- a. 1598 A7 -> P10
  - b. 1612 A7 -> P8
  - c. 1639 A7 -> P5
  - d. 1663 A7 -> P14

Net voor de Appelsteegbrug gaan we rechtsaf. Dit is de Luttik Oudorp. Deze gracht lopen we helemaal af tot de Bierkade. Deze drukke weg steken we bij het zebrapad (rechts) over en slaan daarna direct linksaf (het Noordhollands Kanaal is aan onze rechterzijde). Even verderop ligt het **Victoriepark**.

27. Welke bewering is onjuist?
- a. Het Victoriepark is ontstaan bij de aanleg van het Noordhollands Kanaal in 1822 A11 -> P3
  - b. Het beeld midden in het park heet Alcmaria A11 -> P14
  - c. Bij het beeld wordt jaarlijks op 8 oktober de overwinning op de Spanjaarden in 1573 herdacht A11 -> P1
  - d. De strijdkreet "Alcmaria victrix" (= Van Alkmaar de victorie) prijkt op het gemeentewapen van Alkmaar A11 -> P9

We lopen langs de linkerzijde van het beeld, gaan vervolgens de twee kleine trapjes af en komen terecht bij het zebrapad over de Wageweg. Nadat we deze zijn overgestoken, wandelen we schuin naar links de Wortelsteeg in. Deze komt na 60 meter uit op de Luttik Oudorp. Hier gaan we rechtsaf. Na 200 meter wandelen we rechtsaf de fotogenieke Kooltuin in. Bij de eerstvolgende kruising gaan we linksaf over de stenen brug de Dijk op. Even verderop zien we schuin links voor ons het **Nationaal Biermuseum**.

28. Welke naam draagt dit Biermuseum aan de Houutil 1?
- a. De Boom A1 -> P6
  - b. De Vis A1 -> P13
  - c. De Die A1 -> P7
  - d. De Moersleutel A1 -> P1

Voor de betonnen brug gaan we rechtsaf de Kaarsemakersgracht op. Links van ons, aan de andere kant van de gracht, zien we een aantal prachtig gerestaureerde voormalige **kaaspakhuizen**. Nadat we de Kaneelkade hebben bereikt, gaan we linksaf over de stenen brug en vervolgens weer linksaf de Pieterstraat in. Op huisnummer 16 bevindt zich een fraai gedecoreerd woonhuis uit de vroege renaissance (16^e eeuw): Het **Koning-Willems**huis.

29. Naar wie is dit pand vernoemd?
- a. Graaf Willem II van Holland (1227-1256) A12 -> P10
  - b. Graaf Willem V van Holland (1330-1389) A12 -> P15
  - c. Graaf Willem I de Rijke van Nassau-Dillenburg (1487-1559) A12 -> P3
  - d. Prins Willem van Oranje (1533-1584) A12 -> P9

We gaan op weg naar de laatste historische bezienswaardigheid van deze toeristische puzzeltocht: de **Doopsgezinde Kerk** op de Koningsweg 12. Om hier te komen, gaan we na het Koning-Willems huis rechtsaf de Koningsstraat in. Nadat we de Gedempte Nieuwesloot zijn overgestoken, bevinden we ons op de Koningsweg.

30. Welke bewering is juist?
- a. De kerk kreeg in de 18^e eeuw zijn huidige neo-classicistische uiterlijk A9 -> P8
  - b. De bakstenen voorgevel dateert uit 1845 A9 -> P1
  - c. De kerk bezit een houten tongewelf A9 -> P4
  - d. In de kerk bevindt zich een orgel uit 1876 A9 -> P5

Dit was de laatste vraag van onze toeristische wandelpuzzeltocht door Alkmaar. Je hebt nu in totaal 15 letters én 15 letterposities verzameld. Deze vormen gezamenlijk de naam van een voormalig verdedigingswerk in Alkmaar.

Weet jij om welk verdedigingswerk het gaat? Vul dit tot slot hieronder als oplossing in. Succes!

OPLOSSING:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

We wandelen terug door de Koningsweg en gaan rechtsaf de Gedempte Nieuwesloot in. Bij de volgende kruising gaan we linksaf de Marktstraat in. Na 100 meter zien we aan onze rechterhand het monumentale waaggebouw liggen: het begin- en eindpunt van onze toeristische puzzeltocht door Alkmaar.

We hopen dat we je met deze toeristische puzzeltocht een leuke dag in de historische binnenstad van Alkmaar hebben bezorgd!

Vond je deze toeristische puzzeltocht leuk? Probeer dan ook deze eens:

Wandelpuzzeltocht: Haarlem

Afstand: 5 km

Bezienswaardigheden:

o.a. Sint Bavokerk, Vleeshal, Corrie ten Boomhuis, Frans Halsmuseum, Historisch Museum, Teylers Museum, Amsterdamse Poort, Molen "De Adriaan", Teylers Hofje, Hofje van Staats, Hofje "De Bakenesserkamer"

Autopuzzeltocht: Texel

Afstand: 65 km

Bezienswaardigheden:

o.a. Den Burg: Oudheidkamer; Oudeschild: Museum "Kaap Skil", Texelse Brouwerij; Oosterend: Texel Zoo; De Cocksdorp: Vuurtoren, De Slufter, Luchtvaart- en Oorlogmuseum; De Koog - Ecomare; Den Hoorn: N.H. Kerk

Op de hoogte blijven van onze puzzeltochten en toeristische tips?

Meld je dan aan op www.puzzeltochtonline.nl/dienstverlening voor:

- onze **maandelijkse nieuwsbrief** met o.a. informatie over onze (nieuwe) puzzeltochten,
- onze **wekelijkse toeristische tip**

en ontvang direct ons **gratis** e-boek "**25 Toeristische Tips voor een verrassend dagje uit in eigen land**" als welkomstcadeau!

WILT U DE NAAMSBEKENDHEID VAN UW BEDRIJF *SNEL* VERGROTEN?

WAT DACHT U VAN EEN ADVERTENTIE IN DEZE PUZZELTOCHT!

Kijk voor alle adverteermogelijkheden op:
<https://www.puzzeltochtonline.nl/bedrijfspromotie>

Disclaimer:

Belduna stelt zich aansprakelijk noch voor enige schade onverhoopt ontstaan door onjuiste informatie in deze wandelpuzzeltocht, noch voor schade aan jouw persoon, je medegenoten, je eigendommen of aan derden tijdens het maken van deze wandelpuzzeltocht.